

TMMOB JEOFİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI UCTEA CHAMBER OF GEOPHYSICAL ENGINEERS

Milli Müdafaa Caddesi No:10/7 P.K.749 06650 Kızılay-ANKARA/ TÜRKİYE
Tel : (312) 418 42 20 – 418 82 69 Faks : (312) 418 83 64 <http://www.jeofizik.org.tr> E-mail : jfmo@jeofizik.org.tr

**Haber/İstihbarat Müdürünün dikkatine,
Basın Bülteni**

**Jeofizik Mühendisleri Odası, toplumun tüm kesimlerini, afetlere karşı
"Güvenli Yaşam Bilinci"ni oluşturmaya davet ediyor.**

BASINA VE KAMUOYUNA

**Atatürk Diyor ki; "Bilim ve Kültürle Donatılan bir Kavim Her Türlü Felaketlere
Doğadan Gelse Bile Çare Bulabilir."**

Yurttaşlarımızın % 70'inin I. ve II. derece deprem bölgelerinde yaşadığı görülür. Bu oran ülke yüzölçümünün % 66'sı demektir. Yani her dört yurttaşımızdan üçü deprem tehlikesi altında yaşamaktadır. 1900-2005 itibariyle ülkemizde 164 hasar yapan deprem meydana gelmiştir. Bu depremler de 92.475 can kaybına (ortalama 881 ölü) , 553.909 yapının yıkılmasına veya ağır hasar görmesine (ortalama 5275 yıkılan bina) neden olmuştur. Son 60 yıllık istatistikler, doğal afetlerin neden olduğu doğrudan ekonomik kayıpların yıllık Gayri Safi Milli Hasılamızın (GSMH) % 1'i düzeyinde olduğunu göstermektedir. Bu kayıplara stok, üretim ve pazar kayıpları ile işsizlik, fiat artışları gibi dolaylı kayıplar eklendiğinde, toplam ekonomik kayıplar GSMH'nin % 3 – 4'üne kadar ulaşmaktadır.

Afetlerle bu denli iç içe olmamız ve çok acı deneyimlerimizin olmasına karşın, günümüz bilgi birikimi ve teknolojik gelişim kullanılarak neden afet zararlarını azaltmada başarılı olmadık? Bunun ana nedeni; ülkemizde çağdaş, etkin, planlı ve ülke genelinde koordinasyonu sağlayan **afet yönetiminin** (afetlerle mücadele) henüz tam anlamıyla gerçekleştirilememesinden kaynaklanmaktadır. Ülkemizde deprem zararlarının azaltılmasına yönelik radikal tedbirlerin alındığını söylemek mümkün değildir. Ancak bazı belediyelerin, özellikle İstanbul Büyükşehir Belediyesinin ciddi çalışmaları vardır.

Ülkemiz deprem riski yüksek bir coğrafyadadır. Kentlerimiz çirkin yapılaşmanın esiridir. Kentlerimizde yaşam kalitesi düşüktür. Depremler; bu bozuklukların nedeni değildir ve bunların düzeltilmesi için fırsat penceresi olarak görülmeli ve değerlendirilmelidir. Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca düzenlenen 29-30 Eylül- 01 Ekim 2004 tarihlerinde toplanan Deprem Şurası; Eksikliklerine rağmen iyi bir çalışma olmuştur. Mevzuat anlamında; eksikliklerin giderilecek şekilde, uygulanabilir hale gelmesi için çalışmalar hızlı bir şekilde başlatılmalıdır. Şuranın yapılmış olmak için yapılmadığını ortaya koyacak şekilde, kalıcı ve acil önlemlerin hayata geçirilmesi gerekir. Şura Komisyon raporlarında kurumlar arası ilişkiler somuta indirgenmemiştir. Kurumsal Örgütlenmenin yanında halkta bu örgütlenmenin içinde yer almalıdır. Bütününde afetlerle ilgili tüm kurumları koordine, yönlendirme ve planlama yapacak modelleme açık bir ifade olarak yer almamıştır.

Mevzuat Komisyonu Raporunda; çıkarılan kanun ve yönetmeliklerin sadeleştirilmesi için çok somut öneriler bulunmamaktadır. İmar mevzuatındaki raporlarda; TMMOB'nin ve ilgili meslek Odalarının çalışma raporlarından söz edilmemiştir. Zemin mevzuatı ise detaylı hazırlanmış olmasına rağmen somut olarak değişiklik önermesine rastlanılmamıştır. 1999 depremlerinde sonra çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnameler; belediyeler tip imar yönetmeliğinin ilgili uygulamaları ile tüm yönetmelikler sadeleştirilmeli, mesleklerin yetki ve sorumlulukları açıkça belirtilmelidir. Kurullar oluşturulmaya çalışılmış, kurulların yapısı insan kaynağı ve bütçesi belirtilmemiştir. Raporun bütününde; diri fay bilgi alt yapısı incelendiğinde; Jeofizik veri tabanı kullanılması gerekirken bundan söz edilmemiştir.

Eğitim Komisyonunun raporunda; konu sadece İnşaat Mühendisliğinin ihtisas konusu olan deprem mühendisliği, lisans eğitimine endeksenerek ön plana çıkarılmaya çalışılmış, meslekler arası entegrasyon göz ardı edilip deprem mühendisi lisans eğitimi verildiğinde; diğer mesleklerle entegrasyon sağlanacakmış gibi değerlendirilmiştir. Halbuki, eğitimde esas sorun depremi ilgilendiren tüm mesleklerin yeniden eğitim süreçlerinin gözden geçirilmesi ve meslekler arası örtüşen kısımların koordineli çalışma anlayışının oluşturulması önemlidir.

TMMOB JEOFİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI UCTEA CHAMBER OF GEOPHYSICAL ENGINEERS

Milli Müdafaa Caddesi No:10/7 P.K.749 06650 Kızılay-ANKARA/ TÜRKİYE
Tel : (312) 418 42 20 – 418 82 69 Faks : (312) 418 83 64 <http://www.jeofizik.org.tr> E-mail : jfmo@jeofizik.org.tr

Halen uygulanmakta olan yasa, yönetmelik, genelge ve standartlara açıklık getirmek üzere; AB, Eurocode 7 ve 8 ABD Kaliforniya Yasası v.b. standartlar; Odamız tarafından yıllardır mücadelesi verilen ve Deprem Şurası üyesi meslektaşlarımız tarafından Jeofizik Bilimi ve Jeofizik Mühendislerinin Hukuki Kazanımları ve gelişmiş ülkelerin mevzuatları da göz önüne alınarak hazırlanan ve önerilen, meslek tanımlamalarına açıklık getiren metin; diğer Şura üyelerince de benimsenerek, Deprem Şurası Mevzuat Komisyonu raporuna girmiştir.

Ümit ederiz ki bu şuranın sonuç raporu tozlu raflara terk edilen benzerleri gibi olmaz ve uygulamaya konulur.

Afet-Zemin-Deprem-Yapı Denetimi konusunda sorunlar ve çözüm önerileri; SORUNLAR

1. Halen ülkemizde deprem gözlemlerinde istenilen düzeye erişilememiş, bir ulusal veri ankası, oluşturulamamış,
2. Ülkemizin afet politikası yeniden gözden geçirilip güncelleştirilmemiş,
3. Her deprem sonrası ayrı bir politika uygulaması sürdürülmüş,
4. Afetlere öncelik veren bir imar yasası çıkarılmamış,
5. İlgili kurumlar arasında yeterli bir koordinasyon yapılmamış,
6. Yapı projelendirmesi aşamasından önce; deprem - zemin yer hareketlerini modellemeye yönelik standart bir format henüz oluşturulmamış,
7. Öncelikle, I. ve II. Derece deprem bölgelerindeki dayanıksız yapılarla ilgili bir çalışma planlanmamış,
8. Tüm dünyada halen araştırma evresini yaşayan deprem tahminlerinde yine 17 Ağustos 1999 sonrası başlayan ve en hafif deyim ile insanlarımızın psikolojilerini bozan demec kirliliği her fırsatta sürdürülmüştür.

ÇÖZÜMLER

1. Afet öncesi araştırma ve planlamalara daha çok kaynak aktarılmalı,
2. 3194 sayılı imar, 7269 sayılı afet ve 3030 sayılı belediyeler kanunları değiştirilmeli ve bunların yerine; kanun, yönetmelik ve genelgeler yumağı sadeleştirilerek, uygulanabilir hale getirilmeli,
3. Zemin etütlerine gereken önem verilmeli ve ilgili mesleklerin önündeki engeller kaldırılmalı,
4. Zeminin dinamik parametreleri hesaplanmalı, binaya gelecek sadece statik değil dinamik yüklerin (deprem kuvvetlerinin) hesabı yapılmalı,
5. Deprem bölgelerinde yapılacak yapılar hakkındaki yönetmelik revize edilmeli, uygulanmalı ve denetimi sağlanmalı,
6. Her belediye ve İl Bayındırlık ve İskan Müdürlüklerinde olmazsa olmaz şartı olarak Jeofizik Mühendisi İstihdamı sağlanmalı,
7. Ülkemizde; çağdaş bir afet yönetimi oluşturulmalı, afet öncesi yapılacak çalışmalarla can ve mal kayıpları asgaride tutulmalı,
8. Deprem tehlikesi her düzeydeki yurttaşımıza anlatılmalı, yaygın ve etkin bir bilgilendirme programı uygulanmalı,
9. Gelişen hızlı yapılaşmaya paralel etkin imar yasaları ve yapı denetim kuralları getirilmeli,
10. Yerleşme yerlerini ve yapılaşmaları etkili bir biçimde denetleyecek, yapı sigortası, meslek sigortası, uzman mühendislik gibi çağdaş uygulamalara geçilmeli,
11. Bölgesel ve kentsel planlamalarda, mikro bölgeleme araştırmalar yapılmalı,
12. Deprem ile ilgili çalışmalarda merkezi yönetim, yerel yönetim, özel sektör, sivil toplum kuruluşları ve yurttaşlar arasında dengeli bir işbirliği oluşturulmalı,
13. AB'nin Afet-Zemin-Deprem-Yapı konusunda uyguladığı Eurocode 7 ve 8 normlarından Eurocode 7 TSE tarafından çevirisi yapılarak yayınlanmıştır. Ancak özellikle deprem bölgelerinde yapılaşma ile ilgili norm ve standartları tanımlayan Eurocode 8 henüz yayınlanmamıştır. TSE bir an önce Eurocode 8 normlarını Türkçeleştirerek yayınlamalı ve bu normlar baz alınarak uygulamaya geçilmelidir.

Yetkililerden cevaplandırılmasını beklediğimiz sorular;

Yapılarda inşaat mühendisi kullanım oranı % 8, jeofizik mühendisi kullanım oranı % 0.1'dir. Yeni çıkan, genelge ve yönetmelikler, gerçeği yansıtıyor mu? Neden hala çıkarılan

TMMOB JEOFİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI UCTEA CHAMBER OF GEOPHYSICAL ENGINEERS

Milli Müdafaa Caddesi No:10/7 P.K.749 06650 Kızılay-ANKARA/ TÜRKİYE
Tel : (312) 418 42 20 – 418 82 69 Faks : (312) 418 83 64 <http://www.jeofizik.org.tr> E-mail : jfmo@jeofizik.org.tr

genelgelerde ve formatlarda depremler olmamış ve olmayacakmış gibi Jeofizik Etütlere önem verilmiyor? Neden halen jeofizik, jeoloji, inşaat mühendislerinin birlikte çalışması zorunlu kılınmıyor? Neden bu mühendislerin bazılarının üniversite bilgisi yokken, yetkisi var?

Geciktiğimiz çözüm için siyasal erkin kararlı bir tavır takınması güncel bilgiler ışında uzman kuruluşların (Kamu-Üniversite-Meslek- Sivil Toplum, vb) yardımıyla, değişik kuruluşlarca hazırlanan raporlardaki belirtilen kriterlerde bir yol haritasının hazırlanması ve uygulamaya acilen konulması gerekir. **"Afetlerle mücadelede başarı; çağdaş anlayışla kurumsallaşma, bilgi birikimi ve teknolojinin kullanımından geçmektedir. Dünyanın hiçbir yerinde yerleşme ve yapılaşmalarını tekniğe, bilime ve akla uygun yapamayan, yürütemeyen ülkeler deprem zararlarını azaltamazlar"**. Odamız ve üyelerimiz bu alanda etkin görev almaya ve daha geniş sorumluluk üstlenmeye hazırdır.

Sonuç olarak; "iyi bir afet yönetimi tesis edemeyen toplumlar, afet zararlarının azaltılmasında başarıya ulaşamazlar." diyor kamu kurumu niteliğinde bir meslek Odası olarak; Afet-Deprem-Zemin-Yapı konuları uzmanlık alanı içinde yer alan bir kuruluş olarak; ivedilikle yukarda sözü edilen yasaların ve genelgelerin değiştirilmesini talep ediyoruz. Jeofizik Mühendisleri Odası olarak; bu konuda her platformda konuştuk, raporlar hazırladık, etkinlikler yaptık; bıkmadık, hedefe varıncaya kadar da bıkmayacağız. **"SİZİN İÇİN, SİZE İHTİYACIMIZ VAR, DEPREMLERİN CAN VE MAL KAYBINA NEDEN OLMADIĞI NİCE GÜNLERE."**

Saygılarımızla,

**JEOFİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETİM KURULU**

12.11.2005